

Савенко Ілля Ігорович

курсант 4 курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Бойко Олена Іванівна

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ

У вітчизняній практиці останнім часом ситуація склалася так, що поліцейські, розуміючи наслідки, хоча і нормативно виправданого застосування вогнепальної зброї, уникають приведення в дію і застосування цього заходу примусу, що іноді призводить до невиконання ними своїх повноважень, недовісті застосованих ними спеціальних засобів, а також завдання шкоди життю і здоров'ю іншим громадянам, що викликає не менший осуд, аніж застосування вогнепальної зброї. На законодавчому рівні закріплено, що застосування вогнепальної зброї є найбільш суворим заходом примусу. Цей припис зазначено у статті 46 Закону України «Про Національну поліцію». Застосування вогнепальної зброї поліцейським завжди несе за собою певні наслідки, оцінка яких залежить від реакції громадськості і владних інституцій.

Проблема реагування громадськості на застосування вогнепальної зброї поліцейськими під час попередження або припинення протиправних дій є надзвичайно актуальною і потребує розгляду і віднайдення шляхів вирішення.

На мою думку, негативну реакцію громадськості і ЗМІ на випадки застосування вогнепальної зброї поліцейськими за умови, якщо ними було дотримано всі пункти, визначені законодавцем і чинні, слід уважати деформованою правосвідомістю в аспекті реалізації правозастосовних норм. Якщо норма існує, то такий поліцейський захід, як застосування вогнепальної зброї (визначений як найбільш суворий) має бути застосований у виняткових випадках для забезпечення публічної безпеки і порядку, протидії злочинності, охорони прав і свобод людини та громадянина, тобто реалізації всіх завдань, передбачених Законом України «Про Національну поліцію»

Не менш актуальною поряд із проблемою трактування громадськістю застосування вогнепальної зброї поліцейськими є роз'яснення для самих поліцейських випадків застосування вогнепальної зброї. Таке роз'яснення має бути конкретним і зрозумілим, єдиним для всіх, на кшталт пам'ятки для працівника поліції. Таким чином, працівник поліції буде діяти відповідно до норм чинного законодавства. Розуміння законодавства, яке стосується

випадків застосування вогнепальної зброї поліцейським, не може бути у кожного своє, воно є єдиним для всіх – від штатного працівника поліції до керівника центрального органу управління поліції і відповідного прокурора

Правовою основою застосування вогнепальної зброї для працівників правоохоронних органів є також стан необхідної оборони (ст. 36 Кримінального кодексу України) та крайньої необхідності (ст. 39 КК України), в разі захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, держави, власного життя та інше. Ознаки необхідної оборони та крайньої необхідності відображають зовнішню сторону ситуації, що виникає під час затримання правопорушника і свідчать про правомірність або неправомірність дій особи, яка проводить затримання. Умови правомірності необхідної оборони певною мірою є класичними в системі права. Пропонуємо за допомогою порівняння виявити спільні та особливі ознаки необхідної оборони, що закріплені в адміністративному та кримінальному законодавстві України.

Висновок. Загроза, ризик і недостатня особиста безпека громадян та працівників правоохоронних органів була і залишається однією з багатьох негативних проблем в українському суспільстві. Помітне значне поширення застосування вогнепальної зброї правопорушниками, що заподіює шкоду життю, здоров'ю громадян. Дії працівників сучасних правоохоронних органів не завжди є своєчасними і відповідними, особливо під час застосування вогнепальної зброї, що призводить до порушення умов правомірності застосування зброї. В окремих випадках працівники правоохоронних органів у разі використання вогнепальної зброї не володіють тактикою і прийомами її застосування

Бібліографічні посилання:

1. Про Національну поліцію України : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI.
3. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р.